

Előfizetési árak:

Félévre . . . 80 Leu
Negyed évre . 40 Leu
Egy hóra . . 14 Leu
Külföldre egy évre 280 Leu
Hirdetés — Nyílttér
díjszabás szerint.

SZÉKELY UJSÁG

egyesülve a SZÉKELY HIRLAP-pal.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A
SZÉKELY UJSÁGOT
Néhai Molár Emél
a
SZÉKELY HIRLAPOT
Bíró Lajos alapította.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Kovács J. István

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

KOVÁCS-HIRLAPIRODA, Str. Gen. Avarescu
(volt Gábor Áron-utca) 1. szám.

Főszerkesztő:

Dr. I. Diénes Ödön

Hozzászólás.

Háromszékmegye a gyümölcsészetről.

A Székelyföld május 11-én megjelent 37-ik számában közli a vármegyei prefektus ur azon üdvös tervezetét, mely a megye gyümölcsészetének felvirágoztatására irányul. Nagyjában jelzi azt is, hogy milyen községnek milyen faiskolát kell kötelezőleg létesíteniök. A tervezett szabályrendelet egy szakbizottságnak van véleményezésre kiadva. Mielőtt a bizottság munkáját megkezdené, becses engedeimüket kérem a hozzászólásra.

Községi faiskolák létesítésénél a következő szempontok veendőek figyelembe.

1. A községek anyagi ereje.
2. Talaj viszonyok.
3. Égalji viszonyok.
4. A község gyümölcsfa szükséglete.
5. Régi faiskolák.
6. Faiskola-kezelők alkalmazása.

Lássuk ezeket egyenként. A községek legnagyobb része, amint tudjuk, olyan nehéz anyagi viszonyok közt tengődik, hogy a legszükségesebb közigazgatási kiadások fedezésére is képtelen. Ha most szabályrendelettel ki lesz mondva a legalább 1 hl. területű faiskola létesítése, az egy szegény községet képes romlásba hajtani, mert szereznie kell arra alkalmas területet, azt szabályszerűen bekeríteni, ami rendkívüli nagy anyagi áldozatot követel. Vegyük a másik szempontot, azt t. i., ha a község anyagi ereje engedi ennek létesítését. Előáll a tultermelés, ami talán veszedelmesebb a semmit termelésnél. Ha rendelkezésem alá bocsátanak 1 hl. szabályszerűen bekerített faiskolát, a munkálatok végzésére 3 alkalmas munkást adnak, akik az én utasításom szerint végezzék a munkát s ezen kívül a tanköteles gyerekeket, annyi csemetét tudok termelni, hogy 10-12 év alatt községem egész szántó és kaszáló területét befásítom. (1200: hl.)

Figyelembe kell venni a községek talajviszonyait. Községünk egész területe igen jó feltalaju. Altalaja alig 1 mtr. mélyenfutóhomok, vagy sárga agyag, ami gyümölcstermelésre alkalmatlan. Ha elültetnek egy csemetét, a dus feltalajban nagyon gyorsan és szépen fejlődik, de már 10-12 éves korában azt látjuk különösen az almafélekénél, hogy az ághegyek helyett, hogy nőnének, elszáradnak. Ebből arra következtettünk, hogy a fa gyökere elérte a sárga agyag, vagy a futóhomokot. Én magam tettem kísérletet oly formán, hogy ültetésekor elvágtam a csemete szivgyökerét, gondolván, hogy ezáltal rákényszerítem csemetémet arra, hogy gyökerét a feltalajban terjessze szét. Ez a kísérlet elég jó sikerrel járt, mert több helyen van 25-30 éves elég jól termő gyümölcsfa. Ebből az következik, hogy az ilyen talaj nem lévén alkalmas gyümölcsfa ter-

mesztésre, az 1 hl. faiskola létesítése fölösleges.

Községünk nyílt téren fekszik a Nemere utvonalaiban. Ez ártalmára van a gyümölcs természetnek. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy az itt termelt csemetékből nőtt fa inkább állja a hideget, mint a meleg vidékről ide telepített csemete. Ez tehát minden községtől faiskolát követel.

El kell tekintsen a szabályrendelet a faiskola kötelező létesítéséről ott, ahol akár magán, akár községi vagy akár az iskolával kapcsolatosan áll fenn faiskola. Ez a szükséglet kielégíti, miért kell a községet új teherrel róni meg. Pl. Páva községben Deák Béla tanítónak van egy magán faiskolája nagyon szakszerűen kezelve. Ez képes az egész kovásznai járást ellátni csemetével. Minek ide még egy faiskola?

Vannak községek, melyeknek gyümölcsfa szükségletét 200 □ öl területről ki lehet elégíteni. Minek ide 1, 2 vagy 3 holdas faiskola. Fődolog, legyen a községnek akár magán, akár községi faiskolája olyan területtel, mely az évi

szükségletet kielégíti s tultermelés nem áll elő.

Azon községekben, hol létesíteni kell községi faiskolát, helyes dolog, hogy annak kezelésével a tanító bizassék meg, feltéve, hogy érti a kezelést, mert szegyen, de ki kell mondjam, hogy nem régen beszéltem olyan tanítóval, ki azt a kijelentést tette: „Nem is hallottam, hogy augusztusban lehet vadoncsokot nemesíteni.”

Ezek előre bocsátása után javaslom: Mondja ki a szabályrendelet, hogy minden községnek kell legyen egy szükségletét kielégítő faiskolája. Amely községben magán jellegű faiskola van, a tulajdonos kezelő köteles a tanköteleseket ingyenes oktatásban részesíteni. Új faiskolák létesítésénél mindig a tanító nevezendő ki kezelőnek, de ne-hogy a fenn említett eset álljon elő, a kezelők részére ingyenes tanfolyam rendezendő.

Ezek szerény véleményem szerint azok a dolgok, melyek egy szabályrendelet létesítésénél figyelembe veendőek.

(... J...)

Budapesti képek

az idei Nemzetközi Áruminta-vásárról.

Színesen hullámozó vasárnapdelélelti emberáradat felett, szellők szárnyán, kacagva libben tova a napsütésben a fiatal Május. — Az ezer és ezer hangfoszlány egyetlen hatataltas zúgássá tömörülve viszi az Ég felé a magyar kultusz; ipar, kereskedelem élniakarásának, nagyságának himnuszát. A Vásárváros teljes díszében tündököl. — Pár éve ugyanitt még tornyos, divatjamult stílusban szégyenkeztek a pavillonok — ma: nyugodt, előkelő, csupa sima vonal, levegős, nagy; célszerűség és művészet karöltve mindenütt. — Akár az épülő csikágói világkiállításon is, az előtérben foglalhatnának helyet ezek az épületek. — Talán ez az első Nemzetközi Vásár, amelynek külső hatása is oly impozánsan modern és egységes.

Az Iparcsarnok tetőperemén bömöl a Philips-megafon: „Halló, halló! — Hölgyeim és Uraim, gyors megbízásokat közvetítünk: Keresünk egy elveszett pénztárcát. A becsületes megtaláló a pénzt megtarthatja, a tárcát pedig a bennelevő iratokkal együtt adja le a vásárrudában.” (Egy hang közbekijátja) „Inkább a tárcát tartaná meg s a pénzt adná le!” — „Más” — Zsolt sürgősen a szökőkúthoz várja Nyavalyás Pistát — Más — Halló! — Pontos időjelentés: derült idő, ... ha azonban közben megeredne az eső, nem kell megijedni, a Csárdában mindenki födélre talál! — „Halló” — Elvezett egy arany karkötő, becsületes megtaláló kéretik, hogy adja le a Rádió-pavillonban 10 pengő jutalom ellenében.” (Valaki még bekiáltja) „Végre egy ember, aki keres.”

A M. kir. posta csarnokában csoportok állják körül mosolyogva a kiállított és ugynevezett „rejtvény-leveleket”, vagy „címrejtvényeket”. Ezek a posta különlegességei. Rosszul, vagy hiányosan címzett levelek, melyek ennek dacára mégis eljutottak oda, ahová szánva voltak — Ilyesmí: „Tek. A Bankjegyek Utánzása a Törvény Szerint Büntetettik, Budapest”. (A címző a Magyar Nemzeti Banknak, V. Szabadságtér 8-9, akarta címezni, s valószínűleg a bankjegyről így másolta le, gondolva, hogy az a cím.) Vagy: „Herceg Sándor ur, Farge Pálut 40” (Frangepán-ut 40) és „Erdős István, Zervi Tater 2 sz. mellett 1.” (Szervita-tér 2. l. emelet.)

A Magyar Rádió pavillonjánál kívül-belül nagy a tolongás. Bent üzenetek mennek szerte a világba; mindenki lehet „spiker” pár percig, ha haragszik az 150 fillérjére. — Egy markáns képű alföldi legény megpödrí a bajuszát s emigyén szól: — No, Varga Örsébet most aztán elmondok, beleköáltom az egész világba, hogy szeretlek biz én...! Egy másik: — No anyjuk, most osztág én beszilek s te hallgatsz...! Egy uriaszony pedig így szellemeskedik: — Felkérem a legszebb pápai kislányt, adja át csókomat fiamnak...! De vajjon a sok kilométeren és e hangszórón keresztül hallja-e azt a fel-felvisitózást, amit kint, a pavillon körül tolongó tömeg hallat olykor, amikor egy-egy szellő a közeli hatalmas szökőkút vizét mint a záporosót zuditja a nyaka közé.

Lettország kiállítási fülkéjében, nemzeti viseletben pávaként pöffeszkedik egy szőke lett-kisasszony. Valószínűleg azt gondolja magáról, hogy lehetett volna ő „Miss Lettonia” is. Ez az egy azonban az, ami nála nem ... lett.

A repülőgépek kiállítása bemutatja Elli Beinhorn német pilótánő gépét, amellyel körül repülte a világot és a „Gerle 13”-at, amellyel Bánhidya és Bisits magyar pilóták csak nemrég tértek vissza Földközi-tenger körüli utjukról.

Hazai vonást is találtam a Vásárvárosban. Erdélyünket gróf Bethlen Mária képviseli székely szötteivel, himzéivel, faragványával, Kis faragott zsámolyai már a megnyitás napján egy szálíg elkelték. — Nem messze tőle pedig Kolozsvár vidéki földieink fülkét veszi körül jókora csodálkozó tömeg.

Bent az iparcsarnokban, dacára a rekkenő hőségnek, ugyancsak nagy a forgalom. Van is mit bámulni bőven. A Tilátori Textilpar R.-t. (Filtex) impozáns kiállításától a Fenyves Áruház „divatbemutatójára”-ig mindenütt ott diszeleg a hangulatban a „Siker”.

Míg a Május egy percre csodálkozóan mégis megáll, a Vásárváros erőteljesen lüktet tovább. — Képe: millió apró olyan színváltozat és forma, amelynek csupán vázolása előtt is reszketve, tétovázva áll meg a „festő” kezében az ecset. — Egy színt és formát azonban büszkén kiemel: Az 1933. évi Budapesti Nemzetközi Vásár a magyar optimizmus acépillére, a „magyar jövő” tükré.

(L. a. é.)

„KÉZDIVÁSÁRHELYI KASZINÓ”

90 éves multja.

1842—1932.

(VISSZAEMLEKEZÉS.)

A Kaszinó választmányának megbízásából írta:
Vajna Károly, a Kaszinó tiszteletbeli tagja.— Felolvastatott a Kaszinó 90 éves jubileumi diszközlésén
1932. december 27-én. — 12

Természetes, hogy a Kaszinó kebelében és életében az 1887—1932-ik évet magában foglaló második féldézsakban a felemlelt szép alkotásokon kívül még számos feljegyezni való akad, ezt azonban ez idő szerint főleg szemeim gyöngesége miatt én már föl nem dolgozhattam, fönny hagyván ezt a 100 éves jubileum jövődörtörténetirőjának.

Mégis ismertetni óhajtom a Kaszinó fejlődésének és taglétszámának megállapíthatott régiebb és újabb adatait. Kezdet idejéből 100—110-ről van följegyezés Fábian Dániel tollbamondása szerint. 1847-ből 143, 1848-ból 179 tagról szól a Kaszinónk írtatárában meglevő és Császár Lukács akkori pénztáros által összeállított hiteles kimutatás. Az 1869-től 1887-ik évi időközben a legnagyobb taglétszám 150 et tesz. A Kaszinónak 1923-ban történt bezárása és 1928-ban eszközölt megnyitása utáni időkben pedig 1928-ban dec. 31-én 211, 1929-ben 119, 1930-ban 187, 1931-ben 173 és 1932-ben 149 rendes tagot s ezenkívül 5, 4, 4, 4, 4 tiszteletbeli tagot s 4, 8, 6, 2, 1 könyvtári tagot s így összesen 1928-ban 220 at, 1929-ben 210-et, 1930-ban 197-et, a folyó 1932-ik évben 154 tagot számlált a Kaszinó kebelében.

A Társalkodó illetve Kaszinó jogi helyzetét, működését az alapszabályok irányították. Az 1844 dec. 27-iki közgyűlésen Fábian Dániel elnök bejelentette s bemutatta a Gubernium által Kolozsvárt jóváhagyott alapszabályokat. 1861-ben új alapszabályok készültek, amelyekben a Társalkodó neve „Olvasó-egyesület” címmel van fölcserélve. Majd az 1874 és 1875 év folyamán újra átdolgozott és 1875 jun. 29-én kelt és a belügyminisztertől 1875 jul. 21-én jóváhagyott alapszabályok léptek életbe. 1899-ben Fejér Károly elnök és dr. Török Andor jegyző által szerkesztett új alapszabályok készültek, ebben már a „Kézdivásárhelyi Kaszinó” nevet vette föl egyesületünk. Ezt a belügyminiszter 1899 márc. 29-én láttamozta és 1899 május 19-én jogilag is életbe lépet s azóta ez szolgál utmutatónk. Idetartozik Kaszinónk jogi személyiségének kérdése is. Kaszinónk törvényes időben kérte a jogi személyisége elismerését, amely 1924 december 2-án 1537/1924 sz. a. kelt és 1925 január 24-én kézbesített bírói végzés szerint megtörtént.

Legrégibb tagjai a Kaszinónak: a 89 éves Turóczi László könyvkötő és könyvkereskedő, a Kézdivásárhely és Vidéke c. első lap megalapítója, aki 1865 óta rendes tagja volt a háboru kezdetéig, tehát szinte 40 esztendeig, továbbá a 83 éves ifj. Jakab István tak. pénztári vezérigazgató, Kaszinónk érdemekben gazdag tiszteletbeli elnöke, aki jegyzőkönyvi adatok szerint 1869-től kezdve 1932-ig tehát 63 év óta tagja Kaszinónknak. A harmadik régi tag az 1882 január 29-én könyvtárossá választott Vajna Károly, aki 52 év óta számít tagjai közé a Kaszinónk és épen 34 évig s 2 hónapig szolgálta e Kaszinót e minőségében, kit érdemei elismerésül 1906 febr. 11-iki közgyűlés 25 éves működése évfordulóján a Kaszinó tiszteletbeli tagjává választott. Tizen vannak még ezenkívül olyan tagok, akik 1900 előtt léptek be a Kaszinóba és pedig: dr. Török Andor, dr. I. Diénes Ödön, Zajzon Sándor, dr. Vargha Béla, dr. Gyöngyössy István, Bálint Gyula, Császár Dénes, Dobál Lajos, Györrbíró Gergely és Kovács Ödön és ezenfelül még 30 év óta tagok dr. I. Diénes Jenő, Benkő Sándor, dr. Lukács Vilmos, ifj. Nagy Ferenc.

A könyvtárról, a Kaszinó e fontos kulturális tényezőjéről is meg kell emlékezni. 1882-ben, mikor a könyvtárt átvetttem, volt a könyvtárban 439 mű 757 kötetben. E szám felemelkedett 1932-ben 2181 műre 3205 kötetben.

1928 évben szükségessé vált a könyvtár rendezése és az eltűnt könyvtári lajstrom pótlása. A választmány megbízásából az újrarendezést Dr. I. Diénes Ödön elnök

vezetésével Vertán István és Kovács Lajos könyvtárnokok végezték 1928 július 10-től december 15-ig tartó, kivétel nélküli mindennapi nagy munkával, még a vasárnapokat is beleértve. A meglevő könyvekről elsősorban cédulakatalógus készült s azután a könyvek szakcsoportokba osztattak. Azután új följajstrom és szaklajstrom készült a cédulakatalógus alapján. Ezekből megállapítást nyert, hogy a könyvtárból 909 mű hiányzik, melyekből 504 mű évtizedek folyamán a tagoknál elkallódott, míg 405 mű 1920—1923 években ezek közül megvolt, de eltűnt a nélkül, hogy a könyvkiadási naplóban ennek nyoma lenne. He ezen elkallódott könyvek meglevenének, ma több, mint 4000 műből állana a könyvtár. Hogy ez többé elő ne fordulhasson, dr. I. Diénes Ödön elnök javaslatára a választmány szigorú rendszabályokat hozott, átalakította a kezelési szabályokat és a Kaszinó ügyrendjét úgy módosította, hogy a tagoknak nem adható ki 3 kötetnél több és nem tarthatják bírság nélkül tovább maguknál a kivett könyveket 2 hétnél. Ennek meg is lett az üdvös eredménye, mert 1928 óta egyetlen könyv sem hiányzik, dacára a nagy könyvforgalomnak.

A tavasz legnagyobb juniálisa a tribün-felavató!

H I R E K.

Tisztasági-hét!

Háromszék vármegye Prefectusi hivatala 1591 sz. 1933 leiratával — hivatkozva az Egészségügyi törvénynek 356 sz. paragrafusára — elrendeli az ugynevezett „Tisztasági hetet”, mely minden évben a pünkösdi ünnepek megelőző nagy héten tartandó.

Mindenkinek tudnia kell — hogy általában — ugy az ember, mint az állat egészségi viszonyai tekintetében milyen hatalmas szerepe s fontossága van a tisztaságnak, mely által legkönnyebben elejét lehet venni a legtöbb megbetegedésnek.

A fenti rendelet értelmében ezen az ugynevezett tisztasági héten mindennemű közhivatalban, kereskedelmi és iparüzemnél egy alapos tisztogatást kell végezni — vagyis le kell mosni ajtókat, ablakokat s a butorokat s felszurolni a padlót lehetőleg szódás vízzel.

Hasonló módon nagy takarítást kell végezni minden magánlakásban is, a szükséghez képest kimeszelvén ugy a lakó helyiségeket, valamint a gazdasági és mellék épületeket, istállókat, ólakat és színeket — rendbe szedvén egyúttal az udvarokat s kihordva onnan az összegyűlt szemetet és trágyát s a klozetek tartalmát.

Ugyancsak rendbeszedendők az udvarok kertek és sáncok s vízleflyó árkok.

A törvényben előirt hivatalos közegek fogják ellenőrizni — 100—10.000 leuig terjedő pénzbüntetéssel sújtja azokat, kiket mulasztás fog terhelni — elvégezvén egyúttal a takarítási munkákat az illető terhére a törvény értelmében.

— Unitáriusok figyelmébe. Vasárnap, 28-án d. e. 11 órakor Istentiszteletet tartok urvacsora osztással a református iskolában. Barabás Béla lelkész.

— KÖZGYŰLES: Az Asztalos Ipartársulat vasárnap, máj. 28-án d. u. 3 órakor az elnök lakásán közgyűlést tart.

— A hősök napja a szokásos kivonulással, temetői ünnepséggel folyt le városunkban.

— Halálozás. Haurich Alfonz kereskedő 78 éves korában meghalt városunkban. Régi, veterán munkása volt a kereskedő-társadalomnak.

— MAJÁLIS. A kereskedőink vasárnap, máj. 28-án d. u. tartják meg a mult vasárnapról elhalasztott majálisukat.

— A Kézdivásárhelyi Takarékpénztár évi közgyűlése hétfőn, máj. 29-én d. u. lesz.

— Elitelték Zaharia ellenőr gyilkosát. Annak idején a Székely Ujság is részletesen megemlékezett a kovásznai drámáról, melynek Zaharia-adóellenőr esett áldozatul. Az ellenőr és Tanasescu Maria uriaszony kö-

zött valami differencia támadt szerelem vagy valami más okból s az asszony agyonlőtte Zahariát. A sepsiszentgyörgyi törvényszék a napokban itélkezett az ügyben és Tanasescu Mariát gyilkosságért 3 évi börtörré itélte.

— Nyilatkozat a mai iskola ünnepegről. Az áll. iskola tantestülete ez uton hozza a közönség tudomására, hogy az általa a Vigadóban rendezett iskola ünnepség nincs kapcsolatban semmiféle politikai tüntetéssel sem a műsor, sem a bál alatt. Az iskola a kultura és nem a politika szolgálatában áll.

— Csak 1000 leut lehet kivinni külföldre. Vámvezérigazgatóság 42579 sz. rendeletével közli, hogy a külföldre kiránduló tagjai sem külföldi valutát, sem leut nem vihetnek magukkal akár kollektív, akár egyéni utlevéllel utaznak; a 42680 sz. rendelet szerint pedig minden külföldre utazó maximum 3.000 leut vihet magával, amiből csak 1.000 lehet román bankjegy és 2.000 leu effektív idegen valuta, vagy az egész 3.000 leu effektív idegen valuta.

— Kereskedők és iparosok figyelmébe. A Kereskedelemügyi Miniszterium 28755/33 sz. értesítése szerint az alkalmazottak az esti üzleti záróra után nem tarthatók vissza foglalkoztatásra azon a címen, hogy áru-leltározás folyik, mert ez a munkaszüneti törvény rendelkezéseibe ütközik, valamint 28802/33 értesítés szerint a most hivatkozott törvény 10 §. 1 bekezdésébe ütközik és így nem engedhető meg, hogy a gyümölcsöt árusító üzletek és bódék vasárnap 10 óra után is nyitva tarthassanak. (A Keresk. és Iparkamara közleménye.)

— Tejes borogatás reuma ellen. Egy abáziai orvos tejes borogatással gyógyítja a reumát és azt állítja, hogy a nyers tejes borogatás után 24 órával már megszűnnek a reumás fájdalmak.

— A máj. 24-iki árvaház estről a jövő számban közlünk részletes tudósítást. Ezuttal felhívjuk közönségünket a máj. 31-én Nagy Gézané, dr. Bertalané és dr. Szönyiné által rendezendő árvaház-estélyre.

— Anyák-napja. Szentháromság vasárnapon. Vidékieket is szívesen látunk!

— Tűz Márkosfalván. A mult héten, pénteken Márkosfalván tűz pusztított. Meggyult Maksai György csüre és istállója, melyek leégtek s bennégett egy csikó és takarmány. A tűz átkapott a szomszédos Boga Sándor lakóházára is, ennek azonban csak a tetőzete égett le, a többi részt sikerült megmenteni. A tüzet állítólag gondatlanságból eldobott gyufa okozta.

— Ellenőrzik a vámnál a szörmet. A Marosvásárhelyi Kereskedelmi és Iparkamara közli: A Vámvezérigazgatóság 52236/34 sz. körrendelete értelmében tudomására hozzuk az érdekelteknek, hogy ezután a külföldre utazóknak a vámhatároknál a szörmek és szörmeáruik plombával megjelöltetnek és a visszajövetelnél csak az ilyen plombával ellátott szörmek engedtetnek be vámentesen az országba.

— A KÉZDIVÁSÁRHELYI MUZEUM nyitva van május 1-től vasárnaponként d. u. 3-5 óráig és csütörtökön d. e. 11-12 óráig. Ez órákban díjtalanul megtekinthető az Erzsébet Arvaházban. A tárgyak száma már felülhaladta a 10.000 darabot.

*) Dr. Mágóri Jenő román-magyar nyelvből hites tolmácsi vizsgát tett s hiteles és egyszerű fordításokat a Dr. Tuzson Árpád ur ügyvédi irodájában eszközöl.

*) ÉRTESÍTÉS. Van szerencsém a n. é. k. tudomására hozni, hogy budapesti tartozkodásom alatt módomban volt a legújabb budapesti és külföldi ékszerdivat (iparművészeti munkák) újdonságokat tanulmányozni. Legújabb modellek és divatkövek műhelyemben megtekinthetők. — Szíves pártfogást kér: Kertész A. óra, ékszer, vésnők és cizelláló műhelye.

— A gyümölcsöskert aktuális teendőit ismerteti a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkeket közöl még a muskátliról, a kajszinbarackfák gutaütéséről, a diófa nyeséséről, a bő gyümölcsstermés felteleteiről, a szőlőmoly irtásáról, a mák fergesedéséről, a verebek irtásáról stb. A dusan illusztrált két szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, VIII., Rákóczi-ut 51 IV. em. 5.) egy alkalommal díjtalanul küld mutatványszámot.

Tribün-felavató pünkösdi vasárnapján

— Az Erdélyi Szemle új száma a következő tartalommal jelent meg: S. Nagy László: Félrevert harangok. Walter Gyula: A kritika jogáért. Dr. Kiss Elek: Egyetemes világnézet és kisebbségi sors. Dr. Mező Ferenc: Magyarok az olimpiákon. Dr. Bartha Ignác: Élni akarunk. Mécs László: Rokonok. Ifj. Kubán Endre: Amália első szerelmem. (Elb.) Zsigmond László: Szociális szellem és főiskolás ifjúság. Makkai László: Valaki meghalt. (Vers) Biró Lajos: Láz Makkai Sámeghalt. „Lelkiségi az irodalomban” című előadásorozata. Figyelő. Gyárfás Elemér nyilatkozata. Nagy Mária: Magányos emberek. Salgó Olga: Vándorlал. Lakatos István: Kodály Zoltán, a klasszikus magyar zene megteremtője. Egyesületi élet. Erdélyi közgazdaság. Szerkesztői üzenetek. Kapható mindenütt.

— Adakozások a borvizkut javítására. A szentkatolnai borviz kut javítására a következő befizetések történtek lapunk szerkesztőségében: Nagy Mihály 30, Jancsó Lajos mézárós 15, Ince Menyhért 10 leu. Aki kellemetlenségnek nem akarja kitenni magát a borviz hozásnál, siessen kiváltani befizetési jegyét.

Mindenki ott legyen pünkösdi vásárnapján a KSE tribün-avatóján!

A RABLÁS.

(Utánnymás tilos.)

Tanulmány. Írta: K. BOGDÁN GÉZA, Brassó.
Pályadíjjal jutalmazva. 3.)

Ezen általános rablás látszólagos oka az volt, hogy a mézelést, mely a fehér lóheréből bőven folyt, egy északnyugati szél hirtelen becsüszte, a rablás azonnal be is következett. Azon körülményt pedig, hogy a méhek nem védelmezték magukat, az egyenlő szagának tulajdonítom, mely az akkor egyedül virágzó fehér lóheréből ment át a méhekre. Ezen esetről következőleg, a spekulatív etetésből is eredhet rablás, ha az etetést hirtelen becsüszte. Legveszedelmesebb a rablás azon formája, mikor külső okokból (időjárás, virágzási viszonyok stb.) egész vidékek összes családjai kelnek fel s rabolnak szanaszét.

A rablás okai.

A rablás, a fenti ritka kivételektől eltekintve, legelsősorban az anyátlan családoknál szokott fellépni. Épen úgy kiüt gyenge, szüzanyás, ályanyás, költés, rothadásos, nose-más (gyomorvizes) családoknál is, melyek önbizalmukat belső abnormis állapotuknál fogva többé-kevésbé már elvesztették. Ezeknél a rablás sikerére annyi van inkább van kilátás, mert hanyatló erejük tudatában harc-készségük nem nagy. A rablás veszélyének ki vannak téve hordástalan időben egyebűn-nen hozott családok is addig, míg be nem tájoltak a viszonyokkal nem ismeretesek. Hordástalan időben készült műrajok is könnyen eshetnek a rablás áldozatául. Hordástalan időben a helycsere következményei is megkönnyítik a rablók munkáját a kicserélt családoknál.

Nemcsak az előadott okokból következhetik be a rablás, s nemcsak a gyenge és a folyton gyengülő családok vannak ennek kitéve, hanem felléphet könnyen más családoknál is, ha lakásuk rongált, hasadt, repedt, ajtaja rosszul zár, a kijáró nagy. Ily esetekben az állandóan kiáradó mézszag a rablási ösztönt egyenesen felkelti. Eppen ezen okból adunk rablási alkalmat főhordáson kívül műrajkészítéssel, nappali kaptárvizsgálatokkal, nappali etetéssel, nappali mézelszedéssel s általában a méz elcsurgatásával. Ezen alkalmaknál a kutató méhek felderítő munkálata jóformán felesleges is, hiszen a helyzet a rablásra kézenfekvő. Zárt méhesekben a nappali vizsgálat, mézelszedés napközben veszéllyel nem jár. E munkálatok nappal a szabadban csak főhordáskor ejtethetők meg.

Bekövetkezhet, sőt gyakori a rablás a csoportos elhelyezés miatt is, nevezetesen méhszínekben, kettős, hármas és többes kaptárakban. Fő ok több családnak egy uton való járása.

Délnek fekvő kaptárak, kasok néme-

lyek szerint a rablásnak inkább ki vannak téve, mint más világlájék felé nézők.

A rablás kezdetét, lefolyását, eredményét, idejét s az előidéző okokat és a rendkívüli eseteket a fentiekben egyeztettem megismertetni. Lássuk most azon intézkedéseket, amelyekkel azt a méhészetünktől távoltarthatjuk, vagy ha kiütött, elnyomhatjuk, illetve további folyamatában megakadályozhatjuk.

A rablás megelőzése.

Méhészetünktől távolartjuk a rablást, ha az azt előidéző okokat elkerüljük, vagy ha jelen vannak, elháríthatjuk, megszüntetjük. Nevezetesen:

1. Gyenge, illetve rendellenes (szüzanyás, anyátlan, ályanyás) törzseket ne tartunk. Azokat másokkal egyesítsük, illetve rendezzük és ha érdemesek, anyásítsuk.

Igyekezzünk erős családokat tartani fiatal anyákkal.

2. Beteg törzseket, ha költésrothadás forog fenn, kénezzük le. Lakásukat fertőtlenítsük, vagy ha rozzantak, égessük el. A nose-más törzset, ha érdemes, gyógyítsuk, különben ezt is semmisítsük meg s lakását fertőtlenítsük. Rendkívül fontos, hogy ezeket a munkálatokat, mielőtt a bajt észrevettük, azonnal fogatosítsuk, mert a kutató méhek toladó termézetüknek fogva a betegségek legközelebbi terjesztői.

3. A méh-lakásokat tartsuk rendben, s ha rongált állapotban vannak, azonnal javítsuk ki. Ha másként nem lehet, a házakat tapasszuk be. Tapaszok: propolisz, gitt, gipsz, továbbá az agyag némi homokkal, vagy szalmamarhatrágyával, illetve polyvával keverve.

4. Műrajt hordástalan időben ne készítsünk. Lakásokat hordástalan időben ne cseréljünk. Ilyen időben egyebűn-nen hozott családok kijáróit, míg meg nem tájékoztak, szűkítsük meg.

5. Nappal ne, hanem csak este, mikor a méhek nem járnak, etessük. Az etető edényt, ha ilyen alkalmazzunk, reggel vegyük ki. A spekulatív etetést hirtelen be ne szüntessük.

6. Vizsgálat, mézelszedések elvétele, egyesítés, kasoknál dobolás, s más oly munkálatok, melyek kaptárbontást, illetve belső kezelést igényelnek — csak akkor végeztessenek, mikor a méhek nem járnak. Késő délután, este, vagy kora reggel. Legjobb az estéi idő, mert a véletlen megjelenő egyes kutató méhek reggel rendezett állapotot találva — nem alkalmatlankodnak.

(Folyt.-köv.)

KERESÜNK 70 GYERMEKET.

A Székely Ujság faültetési akciója befejeződött és most áldozó csüörtökön délután az akció vezetője, Bothár L. Vilmos vezérigazgató az elültetett fákat át is adta a gyermekeknek. Az ünnepélyes keretek között lefolyt átadásakor egész gyermek-tábor népesítette be a Sinkovits-sporttelepet s gyermek kacagástól, hancurozástól hangzott vissza a hatalmas tribün — és mező.

A gyermekeket, valamint a szülőket Bothár igazgató üdvözölte rövid, talpraesett beszédben, majd egyenként helyezték el a fákra a számokat és mindenik gyermek a számáról nevével ellátott külön kartonlapot kapott megőrzés végett.

A kartonlapok átadásakor Sipos Etuska, a KSE lelkes tagja kék-fehér szalagot tűzött a gyermek mellére, mintegy eljegyezve a KSE színével a faültető gyermeket a hatalmasan fejlődő sportegyletünk szeretetére. — Hogy ki melyik számot kapta, erről a jövő számban hozzuk a beigért kimutatást.

E helyen most a még nem közölt faültető gyermekek neveit írjuk meg:

56. Páll Feri	4 éves
57. Páll Pista	1 éves
58. Mimler Károcsi	2 éves
59. Tutoiu Sylvia	8 éves
60. Hollandai Józsi	9 éves
61. Bágiu Sanyi	6 éves
62. Szőcs László	10 éves
63. Kirschner Gyuri	8 éves
64. Cseh Évi	10 éves
65. Cseh Gyurka	7 éves

Gyermekek, köszönjük lelkes sorakozásokat. Adjon a jó Isten nektek és kedves szülőiteknek egészséget és megelégedést.

Bálványosi csillagok (2)

A Sz. U.-nak írta: Széfedd n Széfy Sefket Bey.
Minden jog fenntartva!

Éles fütty, vezényszó!

Tábori menet-alakban sorakozó!

Egy pillanat alatt hármas sorokban elrendeződnek egymás mögött az őrsők, jobb szélen a libegő zászlócskával.

Amíg az utolsó társzékér is megindul az állomásra, egy Ferenc Jóska szakállas bácsika elbucszatja a csapatot, egy mama ad meghatódottságtól reszkető hangon hasznos anyai intelmeket, egy potrohos bácsi meg hirteleniben 20 kiló szafaladét ajánl fel utravalónak. Zajos taps követi a derék hentes nemes gesztusát. Hátulról Morzsa Berci hozzám nyomja képét fontoskodva: A Komor Rezső örege... sugja halkan. Komor egyet nyel és mormogva leintí a Bercit. A csapat zászló mögött, felharsan a tábori rézbanda kürtjeiből a táborozási induló.

Hirtelen megélenkül az udvar, fehér ruhás lánykák jönnek közénk és kosaraikból pompásan felvirágozzák az őrsi zászlókat.

A mienket különös gonddal ékitgette egy nefejejs-kék, Mária-kék szemű, csodálatosan fehér arcú leányka.

Galamb ékitgette a galamb zászlót.

Ez a felejthetetlenül kék szemű leányka két halvány rózsát és két szekfűt is behuzott a kalapszíjja alá.

A zászló be vigan röpködött a kezemben ily ékesen, sallangosan, illatosan. Már az utcán vagyunk, a kétoldalt követő szülőhad gyöngébb idegzetű hölgytagjai zsebkendőket nyomkodnak az arcukon, a járdákon végeláthatatlan sokaság. Valaki hátulról meg-ránt: Alacsony, kisírt képű hölgy „aprózza” a sor mellett, miközben a szavak óriási mennyiségét görgeti felém, „aránylag rövid idő alatt.” — Edes fiam, a gondjaira bízom Tácsikámat, az egyetlenemet, aki most szakad le először anyai keblemről. Vigyázzon, nehogy baja essék, a rukszakjában van egy teveször pokróc és egy pihés párnácska, azokra fekdjön és ne a nedves földre. Ha kirugja magát belőlük, gondja legyen, hogy betakarja. Van még a rukszakban finom tea-sütemény is, meg krémes is, iz is pár üveggel, egy egész liba, mindennek a fele a magáé, csak a libamáját hagyja egészen a fiamnak... és vigyázzon rá nehogy túl sokat egyen és nehogy éhen haljon.

A tömeg hál'Istennek lemarasztalja a sor mellől, de még messziről is hallom: „...a libamáját... a libamáj... neki maradjon.

Feketelő emberáradat nyüzsög, éljenez, integet amerre elhaladunk, kétfelől ellepve a gyalogjárókat, a zászlók, pánlikák vigan libegnek, az induló lelkesen harsog a fénylő ezüstölcsérekéből, minden arc derűs és mosolygós, a torkok ércesen zengik az indulót:

Fiuk fel a fejjel, a harsona zeng,
álljunk dalos sorba vidáman...

Igy érünk az állomásra.

A berakodás és elhelyezkedés pillanatok dolga, az indulásig hátralévő időt kiki szülei körében töltheti... és ki ne töltené?

Őrsöm dicső tagjai a restibe vonulnak szüleikkel, a tábori rossznyelvek szerint: „hogy utoljára jól lakjanak.” (Nem valami hízogó a tábori konyhára.)

Ott látom Tácsikát mamájával, rop-pant adag prézlis snicli előtt ülve, amint mamája buzgón gyürkődik le magzatja gígáján a fullasztóan nagymértékű porciókat, mondván minden sikeres legyűrési művelet után: éhen ne halj fiacskám. (Az buzgón nyel.) „Na nem is fogsz éhen halni, inkább beléd-szorul a „szuffa” és felpukkadsz...” véli Komor Rezső, aki nagypréposti dimenziókat megszegyenítő has-méretezésű atyjával bicskázgatót hazai cserkész-kolbászából egy közeli asztalnál.

Beesteledett. Pár perc múlva indulunk, már hallatszik vonatunk zakatolása, mint távoli acél-szörny dobaja.

A lépcsőre hágnak, hogy elfoglaljam helyem a szakaszunkban, mikor egy kéz nehezedik a vállamra, azaz, nem is nehezedik csak megsimít.

Mindenki, akinek bármilyen **KSE-hez,** meg lesz köze van a **KSE-hez,** öröklítve a június 4-én megjelenő alkalmi vicciapban.

Sport.

Sportprogram ma délután a Sinkovits-sporttelepen.

Ma délután a Brasovia komplett első csapata mérkőzik városunkban a KSE-vel. A helyi csapat sorozatos győzelmei után a KSE. vezetősége a Brasoviának a nemzeti bajnokságban szereplő csapatát kötötte le, melynek kötelékében három játékos a román válogatottban többszörösen szerepel és annak állandó tagja.

A KSE csapata ma már annyira feljavult, hogy a csapat játéknívója megüti az I osztályban szereplő csapatok színvonalát, amit mi sem bizonyít jobban, mint a brassói I. osztály élén álló IAR-al szemben elért 3:0-as és a BMTE-vel szemben szerzett 6:1 eredmény és a többi sorozatos győzelmek. Csak helyeseltetjük tehát a KSE vezetőségének elhatározását, hogy alkalmat ad Kézdivásárhely sportszerető közönségének az eddig látott csapatoknál aránytalanul jobb klasszist képviselő s a nemzeti ligában szereplő Brasovia játéka megtekintésére. Ismerve a Brasovia fair játékát, szép küzdelemre van kilátás.

A Brasovia a következő felállásban szerepel:

Várhegyi
Zsigmond, Bölönyi,
Nagy, Kovács, István,
Szika, Vogl, Kuki, Szederjessy, Lakomcsik.
A KSE ezzel szemben a következőképpen áll ki:

Szőcs, Lakatos,
Héjja II., Rigó, Száva,
Héjja I., Matyás, Negustor, Fülöp, Háromi.
Előzőleg Brasovia II. KSE II.
2 órakor Sirius törpe KSE törpe.

KSE-BMTE. 6:1 (3:1)

Az elmúlt vasárnap a rossz idő dacára is szép számú közönség előtt került lejátszásra a helyi csapat és a brassói bajnokság harmadik helyezette közötti mérkőzés.

A játék első perceiben a KSE. olyan tempót diktál, hogy a BMTE labdához sem tud jutni. Ennek meg is van eredménye, mert Háromi már az 5-ik percben megszerezte a vezetést. Ujra kezdés után a BMTE lefut és a KSE súlyos védelmi hibája miatt kiegyenlít. Most a KSE még erősebb tempót diktál és Negustor újra megszerezte a vezetést. Ettől a perctől kezdve a KSE állandó fölényben maradt. — Szébbnél-szebb lefutások következnek, míg a 40-ik percben Negustor rugja a harmadik gólt.

A második féldőben a KSE iskola-játékot játszik és az 5-ik percben Negustor ráven elér az 5-ik gólt. Most Fülöp és Gábor helyet cserélnek és az utóbbi remek szöktetéséből Háromi ötre szaporítja a gólok számát. A 42-ik percben Matyás gyönyörűen előre adott labdájának Gagyi kiszökkik és ezzel a góllal beállítja a végeredményt. (6:1) — Molnár Józsiás nagy körültekintéssel vezette le a mérkőzést.

A KSE csapatának minden tagja nagyszerű játékot produkált. A csapat legjobbjai Héjja I., Negustor és Matyás voltak.

Ha vasárnap is ilyen szívvvel-lélekkel fog játszani a csapat, szép eredményt érhet el az Országos Liga-bajnokságban szereplő Brasoviával szemben.

Nemere-Mercur 2:0 (1:0)

Csütörtökön délután a helyi Mercur-pályán a Mercur a Nemerével játszott. A többet támadó Nemere megérdemelten győzött. Bíró Blaga jó volt.

Ma, vasárnap a Nemere az SzMTE-vel játszik Sepsiszentgyörgyön.

Tribün-avatásra :-:
június 4-én jelenik meg a KSE alkalmi vicclapja!

Nyilvános köszönet

a Kézdivásárhelyi Múzeum részére
adományozott tárgyakért.

Mint a Hírek-rovatban már közöltük, Múzeumunk anyaga néhány héttel ezelőtt felülhaladta a 10.000 darabot. A szept. 4-iki megnyitás óta a szaporulat több, mint kétezer tárgy, napról napra érkeznek különféle tárgyak. A Kézdivásárhelyi Kaszinó múzeumi bizottsága hálás köszönetet mond a nyilvánosság előtt mindazoknak, kik a legcsekélyebb tárggyal szaporították Múzeumunk gyűjteményeit, ugyancsak azoknak, kik látogatásaik alkalmával a múzeum fenntartása céljára önkéntes pénzbeli adományokat adtak.

Legutóbb januárban közzétett kimutatásunk óta a következő tárgyak érkeztek:

495 leltári szám: Dr. Gyöngyösi István: 2 fénykép, 3 könyv, 396. Sára Sándor márkosfalvi asztalos; 6 bankjegy, 3 rézpénz. N. N. 4 drb. olasz hadifogoly pénz. 499. Csizsár László keresk. segéd 1 leus ezüst pénz. 500 Dr. Török Zoltán tanácsos 21 drb. ércpénz. 501. Antal István Vincze elemi tanuló: 10 drb. aprópénz. 502. I. Diénes Lajos gimn. tanuló: 1 Szűzmáriás érem. 503. Szőcs Lajos j. b. tisztviselő: 2 drb. pénz, 504. Bálint Gyula ny. postafőtiszt. 6 drb. fénykép, egy autogramos terítő. 505. N. N. 74 kötet könyv és 4 drb. font súlymérték. 506. Boda Jenő: 2 drb. államjegy. 507. Szőcs M. Lajos kereskedő: 10 drb. bankjegy. 508. Miklós Balázs né bank ig. neje: Balatoni kecskeköröm. 509. Dr. I. Diénes Jenő ügyvéd: 16 drb. régi meghívó, 4 drb. más nyomtatvány, 1 okirat. 510. Balázs Irén torjai tanítónő: 2 drb. ásvány.

(Folyt.-köv.)

NYILT-TÉR)

Köszönetnyilvánítás.

A leghálásabb köszönetemet fejezem ki Kézdivásárhely valláshűbőség nélküli nemes Ipartestület, Ref. Dalkör és egyeseknek azon nagymérvű rokonszenvért, melyet a nyomorult viszonyok dacára anyagi és erkölcsi támogatásaikkal betegségem legnehezebb pillanataiban velem szemben meg nem érdemelten kifejténi méltóztattak. Isten bőséges áldása kísérjen mindenkit.

Kézdivásárhely, 1933 május 26.

A leghálásabb köszönettel:

Kovács József
ref. kántor-tanító.

(* Ezen rovat alatt közölték nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.)

A mozi műsora.

Szombaton és pünkösd elsőnapján,
jun. 3 és 4-én este 9 órakor, pünkösd első ünnepén 6 órakor
kerül bemutatásra

O-r-l-o-w

operett-sláger — nagy orosz film.

Június 5-6-án.

Viharos mult.

énekes vígjáték.

Jön! Hatalmas nagy slágerfilm a
Kereszt jegyében
(Ave Cezar)

mely világszerte óriási sikerrel futott. Ez az a film, melyet a pápa is végignézett és elismeréssel szólt róla. E Néró-császár idejéből vett film jun. 10-11-12-13-an lesz mű-soron városunkban.

Gyerekek 6 éven alul ugyjöhethnek moziba, minteddig.

Minden héten friss „Jurnal” heti hirodó a legujabb eseményekről.

Jön! Victoria és a huszárja, világ-hírű operett.

Eladók

Vasut-utcában egy kőház 2 lakrészszel, udvar, gyümölcsöskert és egy hold szántóval, ugyanott Transsylvania villatelek. — Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Készüljön!!

1933,

június 4.

Az Athenaeum

60 leus regényei.

1. Ursula Parott: Ex feleség
2. Móritz Zsigmond: Forr a bor
3. Famez Wertel: Nápolyi Testvérek
4. Bródy Lili: A Mancsi
5. Vicki Baum: Helén doktorkisasszony
6. Szilnyi Zoltán: Nincs feltámadás
7. Földi Mihály: Isten országa felé
8. André Maurois: Asszonyok utja
9. Frank Arnau: Halálra ítélem
10. Szomorú Dezső: Gyuri
11. Zilahy Lajos: A lélek hiálzik
12. Sigfrid Undset: Pogány szerelem
13. Ursula Parott: Szabad a csók
14. Móritz Zsigmond: Rokonok
15. Vicki Baum: Baleset
16. Bródy Lili: A felesége tartja el
17. Földi Mihály: Meztelen ember
18. Jacques Deval: A préda
19. Martin Maurice: A szerelem örök titok.

Egész vászonba kötve.

Kaphatók a KOVÁCS-hirlapirodában

Itt a nyár!

Ön nem
nélkülözheti a

kölni vizet

mely üdévé, illatossá teszi a bőrt és ellensúlyozza a faggyumirigyek működését.

Eredeti gyári minőségben, 55 illatban kapható. — Legujabbak:

Monte-Carlo, Intim-Club, Riviera,
Palays-Royal, Chery-Mar, Reve-
Dor, Cubaina, stb.

KOVÁCS ÁRPÁD illatszertárában.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy az 50 éve fennálló

TEMETKEZÉSI VÁLLALATOT

ezután is fenntartjuk.

Legfőbb törekvésünk most is az lesz, hogy mint eddig, ezután is a n. é. közönség a legpontosabb és a legolcsóbb kiszolgálásban részesüljön. — Kérjük ezutánra is további becses pártfogásukat.

SÉRA ELSŐ TEMETKEZÉSI VÁLLALATA KÉZDIVÁSÁRHELYEN.

Szücs urak! Ursol festék és pácmegérkezett és eredeti gyári áron kapható. Kovács Árpádnál.

A mai idők pénzviszonyai

miatt mindenki az olcsót, amellet a jót keresi.

Ne menjen tehát messze, mert mindenajta nyomtatványt

u. m. névjegyeket, eljegyzési kártyákat, falragaszokat, gyászlapokat, meghívókat, üzleti blokkot, cégnyomások lev. papírt.

Registru Specialt, stb.

a legutányosabb árban, csinos és izléses kivitelben készít a

„MINERVA”-nyomda Tg.-Săcuesc.

Megrendeléseket — a KOVÁCS-hirlapiroda intéz el.

tribün-avatás — a Sinkovits-sportpályán.